

mikroregión
Juh Šíravy

 **ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIE OBCÍ MIKROREGIÓNU
JUH ŠÍRAVY**

 **THE INTEREST COMMUNITY ASSOCIATION OF VILLAGES
OF THE JUH ŠÍRAVY MICROREGION**

Hažín

Hnojné

Lúčky

Zalužice

Závadka

Pre Zaujmové združenie obcí mikroregiónu Juh Šíravy
vydala Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica
v roku 2005 v náklade 250 ks.

mikroregión Juh Šíravy

Obce Hažín, Hnojné, Lúčky, Zalužice a Závadka ležia v zázemí mesta Michalovce na južnom brehu vodnej nádrže Zemplínska Šírava. Tieto obce v roku 2000 založili Záujmové združenie spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy (ďalej mikroregión Juh Šíravy). Dôvodom vzniku tohto mikroregiónu boli spoločné záujmy a problémy, ktoré sú charakteristické práve pre územie týchto piatich obcí. Ide predovšetkým o využitie možností pre rozvoj cestovného ruchu, spoločný problém erózie južného brehu vodnej nádrže, ale aj iné problémy, ktoré trápia širšie okolie Južného Zemplína (budovanie vodovodov, kanalizácií, problémy ekonomického rozvoja, sociálne ťažkosti a pod.).

V roku 2002 mikroregión Juh Šíravy začal so spracovaním spoločného územného plánu obcí mikroregiónu. V roku boli vypracované Prieskumy a rozbor a v roku 2003 bola vypracovaná Urbanistická štúdia ako druhá fáza tohto územného plánu obcí. Vypracovanie obidvoch dokumentov bolo podporené Programom obnovy dediny. V roku 2003 sa mikroregión Juh Šíravy

zapojil do Grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja a získal finančnú podporu EÚ na projekt „Stratégia rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy.“ V rámci tohto projektu bol ukončený územný plán mikroregiónu a spracovaný ďalší plánovací dokument „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy**“ (PHSR), ktorý je strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni.

Predpoklady sociálneho a hospodárskeho rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy sa odvíjajú od rozvojového potenciálu územia a jeho faktorov rozvoja a od potenciálu ľudských zdrojov. Poloha tohto mikroregiónu v kontakte so Zemplínskou Šíravou je dôležitým rozvojovým faktorom, ktorého využitie môže zvýšiť jeho hospodársku aktivitu. Rekreačný potenciál Zemplínskej šíravy, doposiaľ využívaný iba v priestore severného brehu vodnej nádrže, vytvára predpoklady pre rozvoj rekreácie aj na jej južnej strane. Myšlienka využitia rekreačného potenciálu južnej strany Zemplínskej šíravy nie je nová, nebola však doposiaľ stanovená stratégia, ktorá by určila postupnosť krokov pre realizáciu tejto myšlienky. Obce, ktoré sa nachádzajú na tomto území a sú zakladateľmi mikroregiónu Juh Šíravy, chcú vytvárať podmienky pre to, aby sa postupne tento zámer mohol realizovať. Základnou podmienkou uskutočnenia tohto zámeru je zlepšenie podmienok životného prostredia a odstránenie tých ekologických disparít, ktoré realizáciu zámeru limitujú, t. j. zabrániť postupujúcej abrázii južného brehu vodnej plochy a zlepšiť kvalitu vody v nádrži. Tieto zábery sú technicky a finančne značné náročné, preto aj keď sa v stratégii rozvoja mikroregiónu s nimi počíta, bude ich realizácia presadzovaná prostredníctvom KSK a rezortu MŽP SR.

V stratégii rozvoja mikroregiónu sa plánuje zriadiť dve strediská cestovného ruchu, vybudovať alebo vytvoriť podmienky pre súvisiacu infraštruktúru a rekreačné služby v rekreačnom priestore a vo všetkých obciach mikroregiónu vytvorí podmienky pre ponuku doplnkových produktov cestovného ruchu, predovšetkým v oblasti kultúrnych a športových aktivít. Počíta sa aj s využitím prírodného potenciálu územia pre rozvoj ekoturistiky a tiež s vytvorením podmienok pre rozvoj agroturistiky v rámci diverzifikačných činností poľnohospodárskych podnikov pôsobiacich na území mikroregiónu. Priestorové podmienky a možnosti pre vybudovanie stredísk cestovného ruchu sú vyhodnotené v rozpracovanom spoločnom územnom pláne obcí mikroregiónu Juh Šíravy.

Navrhnutá stratégia rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy je premietnutá do PHSR mikroregiónu, v ktorom sú stanovené okrem zámerov, ktoré využívajú rozvojový potenciál tohto územia a jeho silné stránky, aj zábery na riešenie existujúcich problémov.

PHSR mikroregiónu Juh Šíravy sa v oblasti riešenia súčasných problémov, ktoré majú obce mikroregiónu v technickom vybavení, zameriava na dobudovanie vodovodu a výstavbu kanalizačnej siete a presadzovanie zlepšenia nadradenej dopravnej infraštruktúry. V obciach je potrebné zlepšiť aj sociálnu infraštruktúru. Ide o zvýšenie priestorového a stavebnotechnického štandardu kultúrnych zariadení, je potrebné vytvoriť podmienky pre lepšie zdravotnícke a sociálne služby. Pre tvorbu pozitívneho imidžu mikroregiónu je dôležitá aj úprava verejných priestorov obcí vrátane dobudovania zelene a športových plôch a zlepšenie stavu miestnych komunikácií. Rozvoj bývania v obciach, tak vo forme ponuky pozemkov pre výstavbu rodinných domov ako aj plánovanie výstavby nájomných obecných bytov, môže byť zámerom, ktorý prispeje k stabilizácii obyvateľstva mikroregiónu.

V oblasti hospodárstva je potrebné zastaviť úpadok poľnohospodárskej výroby a podporiť podnikanie. Navrhované opatrenia sú zamerané aj na riešenie týchto problémov.

V oblasti ľudských zdrojov sa disparity prejavujú najmä vysokou mierou nezamestnanosti a nízkou vzdelanosťou úrovňou. Preto sa dáva dôraz na podporu a organizovanie aktivít zameraných na zvyšovanie adaptability marginalizovaných skupín obyvateľov obcí s cieľom zvýšiť ich schopnosť reagovať na zmenené ekonomické podmienky života a prispôsobiť sa trhu práce.

Stratégia rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy je vypracovaná na obdobie nasledujúcich 7-mich rokov (2005 -2011) a zameriava sa na využitie rozvojového potenciálu územia a na riešenie rozhodujúcich disparít vo vyššie uvedených oblastiach. Na základe výstupov auditu územia a výsledkov SWOT analýzy mikroregiónu boli určené kritické oblasti a k nim priradené štyri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na riešenie najzávažnejších disparít a využitie faktorov rozvoja. V zmysle určeného programového prístupu sú pre jednotlivé ciele stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Štruktúra cieľov, priorít a opatrení PHSR mikroregiónu Juh Šíravy je nasledovná:

Ľudmila Lakomá - Krausová

Tvorba PaedDr. Ľudmily Lakomej - Krausovej (* 1940 v Zalužiciach) je vyznaním lásky k všedným krásam sveta, poetickým pohľadom na život, v ktorom sa radosť občas prelína s pocitmi nostalgie... Jej diela sú obrazom duše, vyžaruje z nich sila vyjadrená poetikou krajiny, zátišia či figurálnej maľby, zračí sa v nich hlboká viera, ktorá povzbudzuje a inšpiruje. V stvárňovaní toho, čo nezastrel čas či civilizačný nápor, nachádza nevšednú krásu ľudovej architektúry s dominantným zacielením na drevené kostolíky Východnej cirkvi a mysticizmus byzantských ikon. V tvorbe tejto telom i dušou Zemplínčanky prežíva radosť i bolesť zo stretnutí s prírodou, výtormi ľudského ducha, ktoré predznamenávajú naše bytie i vedomie.

Z jej diel vyžaruje sila emócií, vyjadrená v poetizácii krajiny, zátišia, či figurálnej maľby, ale aj hlboká viera v silu duchovna.

Námety nachádza denne okolo seba v pestrej palete svojich dojmov, zážitkov z vlastného života i duchovného sveta. Tieto stvárňuje rôznymi výtvarnými technikami (maľba, kresba, grafika ilustrácia a textilná tvorba - gobelín, art protis), v rôznych umeleckých žánroch (krajina, zátišie, portrét, figurálna a abstraktná maľba).

V jej umeleckom smerovaní je umenie abstrahovaním, či stvárnením konkrétneho detailu, ale aj nekonečnou stupnicou zážitkov a experimentov. Objavuje neopakovateľné prírodné scenérie Zemplína, štylizované kvetinové zátišia, v ktorých nie je dominujúca realita zobrazovaného, ale autorkyne dojmy, stvárnene voľným rukopisom s vynechávaním detailu.

Jej diela mali možnosť obdivovať aj milovníci výtvarného umenia v Poľsku, na Ukrajine, v Maďarsku, Česku i v Nemecku.

The work of Ľudmila Lakomá - Krausová (born in 1940 in Zalužice) is a declaration of love to everyday beauties of the world, a poetic view of life, in which a joy blends together with feelings of nostalgia... Her works are as a mirror of the soul, strength expressed by the poetry of landscape, still life or figure paintings radiates from them. You can feel a deep faith from them that encourages and inspires. She finds extraordinary beauty in folk architecture focusing on wooden churches of the Eastern religion and mysticism of Byzantine icons, in all that was not destroyed by time or civilisation. She comes from the Zemplin region and in her

work she expresses joy and pain as she is encountering nature and human creations as signs of our being and consciousness.

Her works reflect emotional power expressed in the landscape poetry, still life, or figure paintings, but at the same time also a confidence in a spirit power.

She finds inspirations in everyday life, in a fancy palette of her own feelings and impressions from her own life and spiritual world. She depicts them by various art-techniques (paintings, drawing, graphics, illustration and textile creation - tapestry, art protis) and various art genres (landscape, still life, portrait, figural and abstract painting).

In her artistic routing, the art is an abstraction or depiction of a concrete detail, but also a never-ending scale of experiences and experiments. She discovers unrepeatable nature sceneries of the Zemplin region, stylized flower still life, where the reality of depicted subjects are not as dominant as the author's impressions shaped by a free autograph omitting a detail.

Lovers of creative art had the possibility to see her works in Poland, Ukraine, Hungary, Czech Republic and Germany.

ZALUŽICE

Obecný úrad Zalužice, 072 36 Zalužice
☎ 056 / 647 12 14, 688 65 31, fax: 056 / 647 12 30
e-mail: zaluzice@atlas.sk

Obec Zalužice leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny v nadmorskej výške 125 m nad morom. Katastrálne územie obce má rozlohu 1961 ha. Počet obyvateľov sa pohybuje od 1150 do 1200.

Prvá písomná správa o Zalužiciach z roku 1249 neznamená ani zďaleka počiatok dejín obce. Počiatky dejín siahajú až do hlbokého praveku, čo dokumentuje množstvo pamiatok viacerých archeologických kultúr. Základom názvu obce je slovo „luhy“ označujúce rovinný, často zamokrený les. Preto sa tu oddávna obyvateľia venovali roľníctvu, pastierstvu, dobytkárstvu a remeslám.

Kresťanské korene v obci siahajú do dávnej minulosti. V úcte a tolerancii tu vedľa seba žijú veriaci rímskokatolíckeho, gréckokatolíckeho, reformovaného, pravoslávneho a iných náboženstiev.

Školstvo prešlo od svojho založenia v 17-tom storočí až po súčasnosť dlhodobým kvalitatívnym vývinom pod vedením vynikajúcich učiteľov, ktorí sa zaslužili aj o rozvoj kultúry

Zalužice is a village in the north part of the East Slovakian lowland at the altitude of 125 m a.s.l. Its area is 1,961 ha and number of inhabitants varies from 1150 to 1200.

The first written mention about Zalužice from 1249 does not mean at all that this is the beginning of the village's history. It goes as far as back as primeval ages, what is documented by a large number of monuments of several archaeological cultures. The basis of the village's name is the word "luhy", indicating a plain and often wet forest. Therefore inhabitants since long ago worked here as peasants, shepherds, cattle men and craftsmen.

Christian roots in the village go back to old days. Roman Catholics, Greek Catholics, Protestants, Orthodox believers and others have been living here with respect and tolerance.

The educational system passed from its beginning in the 17th century till the present times a long-lasting qualitative development

v obci - návštev under the management
divadelných of excellent teachers
hier, ľudová who have merit in

folklórna skupina a iné kultúrne aktivity.

Obec žije aj aktívnym športovým životom. Vyše 70-ročnú históriu píše svojimi úspechmi futbal a niekoľko desaťročí aj nohejbalový oddiel, ktorý dosiahol aj celoslovenský a medzinárodný úspech.

Meno obce svojou pracovitosťou, nadaním a statočnosťou preslávili aj významné osobnosti Michal Dorič, Ignác Janák a Ján Benko ako poslanci na najvyššej úrovni a akademická maliarka Ľudmila Lakomá-Krausová.

the culture development in the village - dramatic pieces training, folk group and other cultural activities.

The village has also active sport life. Football writes its more than 70-year old successful history and also a football tennis team exists here for several decades. It is successful in Slovakia and also abroad.

The name of the village got famous also thanks to work, talent and bravery of such outstanding personalities as Michal Dorič, Ignác Janák and Ján Benko, all of them being the deputies at the highest level and also the academic painter Ľudmila Lakomá-Krausová.

Hažín, Hnojné, Lúčky, Zalužice and Závažka villages are situated near the town of Michalovce, on the south bank of the Zemplínska šírava water reservoir. These villages established in 2000 the Interest Community of the Association of Villages of the Juh Širavy Microregion (hereinafter Juh Širavy Microregion). Common interests and problems, characteristic especially for the territory of these five villages were the reason of the Microregion creation. Common features of the above-mentioned villages include tourism development opportunities, a common problem of the water reservoir's south bank erosion and also other problems the South Zemplín encounters, such as water main and sewerage construction, economy development issues, social issues, etc.

In 2002, the Juh Širavy Microregion started to develop a common *Territorial Plan* of the Microregion's villages. In the same year *Researches and Analysis* were prepared and in 2003 the *Urban Study* as the second phase of the Territorial Plan was elaborated. The development of these two documents was supported by The Village Renovation Programme. In 2003, the Microregion took part in the Local and Regional Development Grant Scheme and received a financial support from the European Union for the project *The Development Strategy of the Juh Širavy Microregion*. In the frame of this project the Microregion's Territorial Plan was finalised and the planning document *The Programme of the Economic and Social Development of the Interest Community Association of the Juh Širavy Microregion* (PESD) was developed. This is a medium-term programme document for the support of the regional development on the local level.

Preconditions of the Juh Širavy Microregion's social and economic development are based on the development potential of the territory and its development factors and on the human resources potential. The location of this Microregion in neighbourhood of the Zemplínska šírava water reservoir is an important development factor, which can considerably support the territory's economic activity. Zemplínska šírava recreation potential, developed up till now only at the north bank of the water reservoir, creates conditions for the recreation development also on its south bank.

The idea to use also the Zemplínska šírava's south bank for recreation is not a new one, however no strategy has been prepared up till now, which would set the sequence of steps for the implementation of this idea. Villages situated in this area, which are the founders of the Juh Širavy Microregion, want to create conditions for the enforcement of this intention. A basic condition for bringing this idea to life is the improvement of environmental conditions and removal of ecological disparities limiting the above-mentioned objective, that means abrasion prevention of the water reservoir's south bank and improvement of the reservoir's water quality. These intents are technically and financially rather demanding, therefore in spite of the fact that they are included in the Microregion's development strategy, their implementation will be enforced through the Košice Self-Governmental Region and through the Ministry of the Environment of the Slovak Republic.

The Microregion's Development Strategy includes establishment of two tourist centres, creation of conditions for infrastructure and recreation services in the recreation area and creation of conditions in all Microregion's villages for the provision of supplementary tourist products, especially in the field of cultural and sport activities. The Strategy counts also on the use of natural potential of the territory for ecotourism development and on the creation of conditions for agrotourism development within diversification activities of agricultural companies working in the Microregion.

Spatial conditions and possibilities for tourist centres building are evaluated in the common Territorial Plan of the Juh Širavy Microregion's villages, which is under preparation.

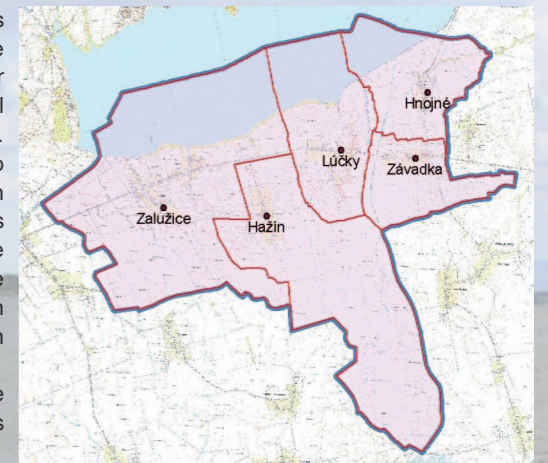
The proposed Development Strategy of the Juh Širavy Microregion has been reflected in the Microregion's Programme of Economic and Social Development, which includes, alongside intents for the use of territory's development potential, also its strengths and plans for addressing of existing problems.

The Programme of Economic and Social Development of the Juh Širavy Microregion focuses, in the field of problems addressing, on the construction of water mains and sewerage system and on the improvement of transport infrastructure. In above-mentioned villages it is necessary to improve also the social infrastructure. That means the increase of spatial, construction and technical standard of cultural facilities. It is necessary to create conditions for the better health and social services. For the Microregion's positive image it is important to modify the public spaces including green areas, and sport areas building, as well as local roads improvement. The housing development in villages can stabilise Microregion's inhabitants. It can be achieved by offering plots for family houses construction or by municipal rental houses construction.

In the economic field it is necessary to stop the decline of agricultural production and to support the business activities. Proposed measures focus on the addressing of the above-mentioned problems.

Disparities in the field of human resources are visible mainly due to the high level of unemployment and at the same time low level of education obtained. Therefore an accent is put on the support and organisation of activities aimed at the increase of the adaptability of margin groups of population in order to increase their ability to adapt to amended living conditions and labour market.

The Development Strategy of the Juh Širavy Microregion has been developed for the period of seven years (2005- 2011) and it focuses on the use of the territory's development potential and on main disparities solution as mentioned above. On the basis of the territory audit outputs and the Microregion's SWOT analysis results, critical fields have been identified and four specific objectives were assigned to them that focus on elimination of major disparities and use of development factors. In the sense of the identified programme approach, priorities have been put forward for individual objectives containing a set of measures to solve identified priorities. That means to solve the disparities identified in the Programme. The structure of objectives, priorities and measures of the Programme of the Economic and Social Development of the Juh Širavy Microregion is as follows:

PROGRAM ROZVOJA MIKROREGIÓNU „JUH ŠÍRAVY“

Vytvoriť podmienky pre udržateľný hospodársky rozvoj a sociálno-demografickú stabilizáciu mikroregiónu využitím rekreačného a hospodárskeho potenciálu územia a rozvojom kultúry a estetiky vidieckeho prostredia s dôrazom na jeho identitu v rámci regiónu.

1. Vytvoriť podmienky pre rozšírenie ponuky rekreačných aktivít v regióne

1.1 Rozvoj cestovného ruchu

- 1.1.1 Stratégia rozvoja cestovného ruchu
- 1.1.2 Využitie potenciálu územia mikroregiónu pre rozvoj cestovného ruchu
- 1.1.3 Podpora podnikania v cestovnom ruchu
- 1.1.4 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností pre tvorbu doplnkových produktov cestovného ruchu
- 1.1.5 Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu

1.2 Zvýšenie atraktivity prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja cestovného ruchu

- 1.2.1 Zlepšenie vzhľadu obcí
- 1.2.2 Zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry
- 1.2.3 Dobudovanie vodovodu a kanalizácie
- 1.2.4 Zlepšenie infraštruktúry odpadového hospodárstva
- 1.2.5 Odstránenie ekologických disparít limitujúcich rozvoj rekreácie

2. Zvýšiť hospodársku aktivitu mikroregiónu podporou podnikania a rozvojom produktívnej poľnohospodárskej výroby.

2.1 Podnikanie a rozvoj zamestnanosti

- 2.1.1 Vytvorenie podmienok pre malé a stredné podnikanie zamerané na využitie miestneho potenciálu
- 2.1.2 Vytvorenie motivujúceho podnikateľského prostredia

2.2 Rozvoj poľnohospodárstva a regenerácia krajiny

- 2.2.1 Obnova a rozvoj produktívneho poľnohospodárstva
- 2.2.2 Zvýšenie hospodárskeho a ekologického potenciálu krajiny realizáciou krajnotvorných opatrení

3. Zvýšenie identity mikroregiónu posilňovaním kultúrneho a spoločenského života a rozvojom spolupráce

3.1 Podpora činnosti pre aktivizáciu komunit a rozvoj spolupráce

- 3.1.1 Zvyšovanie úrovne občianskej participácie zlepšovaním nástrojov komunikácie a informovanosti obyvateľov mikroregiónu
- 3.1.2 Vytvorenie prostredia pre posilňovanie identity mikroregiónu oživením kultúrnych tradícií a spoločnými aktivitami
- 3.1.3 Podpora inovatívnych prístupov k zlepšeniu zamestnanosti marginalizovaných skupín obyvateľov obcí mikroregiónu
- 3.1.4 Posilňovanie spolupráce a budovanie partnerstiev

4. Zlepšiť podmienky života obyvateľov mikroregiónu dobudovaním sociálnej infraštruktúry a rozvojom bývania

4.1 Zvýšenie kvality sociálneho prostredia obcí mikroregiónu

- 4.1.1 Zvýšenie efektívnosti prevádzky školských zariadení
- 4.1.2 Zlepšenie infraštruktúry kultúrnych a športových zariadení
- 4.1.3 Zlepšenie podmienok poskytovania sociálnych služieb
- 4.1.4 Rozvoj zdravotníckych služieb
- 4.1.5 Rozvoj bývania

ZÁVADKA

Obecný úrad Závadka, 072 33 Hnojné
☎ 056 / 659 62 25, fax: 056 / 698 35 10
e-mail: ocuzavadka36@stonline.sk

Závadka leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny v nadmorskej výške okolo 110 m nad morom. Katastrálne územie obce má rozlohu 712 ha. V súčasnosti obýva obec 419 obyvateľov.

V chotári sa našli stopy osídlenia a keramika z Veľkomoravského obdobia z 10. až 11. storočia. Obec Závadka je jednou z osád Revišskej občiny, ktorá bola dedičnou zemou už od roku 1244. Prvá písomná správa o tejto dedine je z roku 1405. V písomnostiach z prvej polovice 15. storočia sa pravidelne vyskytuje pod názvom Závada, od druhej polovice 15. storočia pod názvom Závadka. Z názvu je zrejmé, že dedinu založili usadlíci podľa zákupného práva. Vznikla na mieste prv patriacom do pôvodného, tradičného chotára Revišťa. Prejavilo sa to v jej ojedinelom stotožňujúcom názve v zmysle Závadka iným menom Revište, použitom v listinách z rokov 1418 až 1419. V inom zázname sa uvádza ako Rewche a.n. Zawothka. Kráľ Žigmund ju daroval michalovským šľachticom. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a tkáčstvom.

Závadka is a village in the north part of the East Slovakian lowland at the altitude of about 110 m a.s.l. The area of the village's cadastre is 712 ha. At present the village has 419 inhabitants.

Traces of the Great-Moravian settlement and pottery from the 10th - 11th century were found in the village. Závadka is one of villages of Revište estate that was a hereditary land from 1244. The first written mention about this village is from 1405. In documents from the first half of the 15th

century it is regularly mentioned as Závada, from the second half of the 15th century it is named Závadka. It is obvious from the name that settlers founded the village according to emphyteusis.

The village originated at the place belonging originally to the traditional cadastre of Revište. This is reflected in a unique identification name

used in documents from 1418 - 1419, which state "Závadka alias Revište". In another record it is mentioned as a.n.Zawothka. The King Sigmund presented it to noblemen from Michalovce. Inhabitants worked in agriculture and as weavers.

LÚČKY

Obecný úrad Lúčky, 072 34 Lúčky
☎ 056 / 688 73 41, fax: 056 / 647 12 16
e-mail: oculucky@stonline.sk

Obec Lúčky leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny v nadmorskej výške od 105 - 137 m nad morom. Katastrálne územie obce má rozlohu 793 ha. Počet obyvateľov 524.

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1336. Bohatosť pravekého a včasnohistorického osídlenia dokumentuje aj stála výstavka archeologických náleзов pri Obecnom úrade. Pisári jágerskej kapituly zapísali do listín Lúčky pod názvom „Luchka.“ Z obsahu listín vyplýva, že dedina vynikla už skôr, pravdepodobne od 9. storočia. Obec vznikla na mieste, ktoré obyvatelia inej blízkej staršej dediny využívali ako lúku. Uhorský kráľ Žigmund koncom 14. storočia dovolil šľachticom vyberanie mýta za prevázané tovary pri moste. Dominantnou stavbou v obci je kostol Reformovanej kresťanskej cirkvi postavený v roku 1959 a budova bývalej základnej školy.

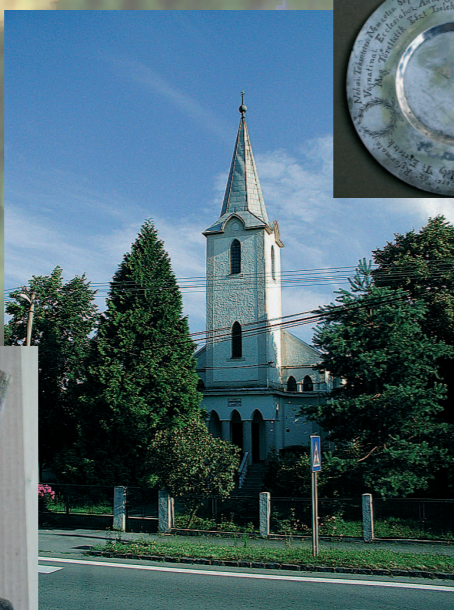
Lúčky sa rozrastajú, zveľaďujú sa hospodársky, kultúrne esteticky. Poskytujú možnosť slnenia, kúpania a vodných športov. Obec má nový kultúrny dom, nocľaháreň s 25 posteľami, športový areál s futbalovým ihriskom, tenisovým kurtom. Vodná nádrž slúži ako miesto oddychu na kúpanie a slnenie, na vodné športy a lovenie rýb.

Lúčky is a village in the north part of the East Slovakian lowland at the altitude of about 105 - 137 m above the sea level. The village area is 793 ha and number of inhabitants is 524.

The first written mention is from 1336. The richness of the primeval and early-historical settlement is documented by the permanent exposition of archaeological artefacts near the Municipal Office. The Jáger canonry scribes entered Lúčky in documents under the name "Luchka". From the documents it comes out that the village became known still earlier, probably at the beginning of the 9th century. The village arose at the place used by inhabitants of the neighbouring village as a meadow. The Hungarian King Sigmund allowed the aristocrats to collect the toll for transported products at the end of 14th

century near a bridge. The church of the Christian Reformed Religion, built in 1959, and the building of the former primary school are dominating building of the village. Lúčky is growing economically and also aesthetically. It provides wide possibilities for sunbathing, swimming and water sports. In the village there is a new culture house, hostel with 25 beds, a sport area with the football playground and a tennis court. The water reservoir serves as a leisure place for swimming and sunbathing, water sports and fishing.

century near a bridge. The church of the Christian Reformed Religion, built in 1959, and the building of the former primary school are dominating building of the village. Lúčky is growing economically and also aesthetically. It provides wide possibilities for sunbathing, swimming and water sports. In the village there is a new culture house, hostel with 25 beds, a sport area with the football playground and a tennis court. The water reservoir serves as a leisure place for swimming and sunbathing, water sports and fishing.

THE DEVELOPMENT PROGRAMME OF THE JUH ŠÍRAVY MICROREGION

To create conditions for the sustainable economic development and social and demographic stabilisation of the microregion by the use of the territory's recreation and economic potential and by the development of the rural environment culture and aesthetics with special regard to its identity within the region.

1. To create conditions for the extension of recreation activities in the region

1.1 Tourism development

- 1.1.1 The tourism development strategy
- 1.1.2 Using of the Microregion 's territory potential for the tourism development
- 1.1.3 Business activities support in tourism
- 1.1.4 Agricultural activities diversification for the tourism supplementary products creation
- 1.1.5 Promotion of a village potential in the field of tourism

1.2 The increase of natural and residential environment attractiveness as a precondition of the tourism development

- 1.2.1 Improvement of a village appearance
- 1.2.2 The superior transport infrastructure improvement
- 1.2.3 The water main and sewerage construction
- 1.2.4 Improvement of waste management infrastructure
- 1.2.5 Removal of ecological disparities limiting the recreation development

2. To increase the Microregion 's economic activity by business activities support and by the development of agricultural production

2.1 Entrepreneurship and employment development

- 2.1.1 Conditions creation for small and medium enterprises focusing on the local potential use
- 2.1.2 Creation of motivational business environment

2.2 Agriculture development and landscape recovery

- 2.2.1 Productive agriculture development and recovery
- 2.2.2 The landscape economic and ecological potential increase by land-management measures

3. To increase the Microregion 's identity by cultural and societal life strengthening and by the cooperation development

3.1 Support of activities for communities' activation and development of cooperation

- 3.1.1 Increase of the level of citizens ' participation by the improvement of communication tools
- 3.1.2 Creation of environment for the Microregion 's identity strengthening by cultural traditions revival and by common activities
- 3.1.3 Support of innovative approaches to the improvement of the employment of margin groups of inhabitants
- 3.1.4 Cooperation strengthening and building of partnerships

4. To improve living conditions of the Microregion 's population by the social infrastructure building and housing development

4.1 Improvement of the social environment quality in the Microregion 's villages

- 4.1.1 Increase of the efficiency of school facilities operation
- 4.1.2 Improvement of cultural and sport facilities infrastructure
- 4.1.3 Improvement of social services conditions
- 4.1.4 Health services development
- 4.1.5 Housing development

HAŽÍN

Obecný úrad Hažín, 072 34 Hažín
☎ 056 / 647 12 87, fax: 056 / 688 38 01
e-mail: hazin@lekosonline.sk

Chotár obce Hažín s rozlohou 1 632 ha leží na miernej vyvýšenine v severnej časti Východoslovenskej nížiny v nadmorskej výške okolo 120m, 8 km od okresného mesta Michalovce. Má 446 obyvateľov. Prvé písomné správy o obci sú na listine Jágerskej kapituly z roku 1336. V chotári obce sa nachádzajú pozostatky po slovanskom sídlisku z 9. - 10. storočia, ako aj po osídlení v 11. - 13. storočí. Historickou pamiatkou je grécko-katolícky barokovo klasicistický kostol, postavený v roku 1786, zasvätený Nanebovstúpaniu Pána. Pravoslávni veriaci dokončujú nový chrám v centre obce.

Obec má poľnohospodársky charakter. Súčasná podoba obce je výsledkom úsilia predchádzajúcich generácií aj nás všetkých o jej zveľadovanie. Je výsledkom nikdy neustávajúceho procesu, ktorý viedol obyvateľov v každej dejinnej epoche k tomu, aby cielavedome riešili dobové problémy a v najvyššej miere využívali možnosti, ktoré im dané obdobie ponúkalo. Nie je to iné ani dnes. Aj v súčasnosti sa usilujeme efektívne využívať to, čo je už postavené a zároveň vytváraf stále príťažlivejšie prostredie obce, plné kvetov a zelene. Začali sme rekonštrukciou kultúrneho domu, ktorý využívame na spoločenské a rodinné akcie, s perspektívou ďalšieho širšieho využitia, aby sa stal centrom informácií, zábavy i spoločenského života obec. Úpravou športového areálu zabezpečujeme bezpečné prostredie pre športové využitie a hry detí i dorastu.

Koncom roku 2004 sme skolaudovali Dom smútku, čím sme vytvorili dôstojné prostredie pre obrad poslednej rozlúčky. Začali sa práce na výstavbe vodovodu. Získali sme financie na údržbu verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu.

Do budúcnosti plánujeme údržbu miestnych komunikácií, vysadenie pásov zelene a osadenie oddychových lavičiek na verejných priestranstvách. Naším zámerom je pokračovať v separovanom zbere tuhého komunálneho odpadu, pripraviť projekt na kompostovanie, dokončiť likvidáciu divokých skládok v katastrí obce, zrealizovať výsadbu zelene na miestnom cintoríne, športovom areáli a pri futbalovom ihrisku. Dôležité je taktiež dokončenie rekonštrukcie budovy bývalej materskej školy na komunitné centrum mladých. Snáď najzložitejšou bude rekonštrukcia budovy kultúrneho domu (príprava projektu, získanie finančných prostriedkov).

Našou snahou je podporiť obnovu ikonostátu grécko-katolíckeho kostola, ktorý je historickou pamiatkou.

Pravoslávni veriaci dokončujú nový chrám v centre obce.

The village Hažín, with the area of 1, 632 ha, is situated on a gentle eminence at the north part of East Slovakian lowland with altitude of about 120 m a.s.l., eight kilometres from the district town of Michalovce. It has 446 inhabitants. The first written mentions about the village can be found in the charter of the Jagerian canonry from 1336. In the village, remains of a Slavonic settlement from the 9th - 10th century can be found, as well as of the settlement from the 11th - 13th century. Another historical monument is the Greek-Catholic baroque classicistic church built in 1786, dedicated to the Ascension-Day. Orthodox worshippers have been finishing the work on the new church in the centre of the village.

The village Hažín is an agricultural one. The present look of the village is the result of previous generations' efforts and also of the efforts of all of us. It is the result of a permanent process leading inhabitants in all historical epochs to the effort of solving deliberately problems of their own period and use, to the highest extent, the possibilities offered them by the relevant period. It is the same also at present. Also now we do our best to use efficiently all that has been built already and at the same time to create more attractive environment in the village, full of flowers and green areas. We started with the culture house reconstruction that we use for social and family actions, with the prospect of its future wider use so that it becomes a centre of information, entertainment and social life. By the reconstruction of the sports facility we provide safe environment for sport and games of children and youth.

At the end of 2004 we completed the construction of the House of Mourning, creating thus a dignified facility for the dead-office ceremony. We started works on the water main and obtained funds for the public lighting and local broadcast maintenance.

In the future, we plan to carry out local roads maintenance, planting of green lines and installation of benches in public spaces. Our intent is to continue the separated collection of solid municipal waste, to prepare a project of composting, to finish the removal of illegal landfills in the village cadastre, to plant greenery at the local cemetery, the sports area and near the football playground. It is also important to finish the reconstruction of the former kindergarten and to change it into the youth community's centre. Probably the most complicated task will be the reconstruction of the culture house (project preparation, fund raising).

We would like to support the renovation of the Greek-Catholic church's iconostasis, which is a historical monument.

HNOJNÉ

Obecný úrad Hnojné, 072 33 Hnojné
☎/fax: 056 / 659 62 40
e-mail: ocuhnojne@stonline.sk

Obec leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny. Po prvý raz sa spomína v roku 1390. V stredoveku patrila jasenovskému panstvu. V roku 1715 žila v obci iba 1 poddanská domácnosť, podľa súpisu z roku 1828 tu bolo iba 22 domov a 209 obyvateľov, v roku 1869 mala obec 193 obyvateľov a v roku 1910 až 434 obyvateľov. V súčasnosti obec má 237 obyvateľov. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali predovšetkým poľnohospodárstvom a prácou na miestnej píle. Význam pre širšie okolie mal kedysi vodný mlyn, ktorý je dodnes stojaci v obci, je v súkromnom vlastníctve a je v schátralom stave.

Vodný mlyn tvorí aj erb obce Hnojné. V obci je múzeum poľnohospodárskych tradícií, ktoré toho času patrí pod VÚC KSK, a toho času sa neprevádzkuje.

V obci je Pošta, obecný úrad, kultúrny dom, ktorý je t. č. v rekonštrukcii, obchod COOP Jednota - Potraviny. V roku 2001 bol dokončený Dom smútku - dom nádeje na obecnom cintoríne. Realizuje sa stavba „Prívod pitnej vody.“ V rokoch 2005 - 2007 by chceli začať s výstavbou kanalizácie, výstavbou viacúčelového športového ihriska a dokončiť rekonštrukciu kultúrneho domu.

The village is situated on the north part of the East Slovakian lowland. For the first time it was mentioned in 1390. In the medieval ages, it belonged to the Jasenov's manor. In 1715, only one servile family was living there. According to census from 1828 only 22 houses and 209 inhabitants were there, in 1869 the village had 193 inhabitants and in 1910 as many as 434 inhabitants. At present, 237 inhabitants have been living in the village. Inhabitants in the past worked predominantly in the agriculture and in the local lumber-mill. A water-mill was once of a great importance for the wider surroundings. At present, it is a private ownership and its physical state is alarming.

The water-mill is included also in the Hnojné village's coat of arms. There is a museum of agricultural traditions in the village belonging at present under the administration of the Košice Self-Governmental Region and not being operated at present.

In the village, there is a post-office, a municipal office, a culture house - recently under the reconstruction and the grocery COOP Jednota-Potraviny. In 2001, the House of Mourning- House of Hope was built at the local cemetery. The drinking water supply is under the

construction. In 2005-2007 the village wants to start the construction of the sewerage, the multifunctional sport playground and to finish the reconstruction of the culture house.

